

TÉMA Č. 1 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Ostravské komunikace, a.s.

Ing. Josef Laža

Příspěvek zabírá rozvoj cyklistické dopravy od roku 2010 po současnost. Popisuje významné cyklistické stavby i drobná procyklistická opatření, aplikaci novinek v legislativě i přístup zainteresovaných orgánů, organizací a zájmových skupin.

Rozvoj cyklistické infrastruktury

Níže uvedená tabulka zobrazuje jednotlivé prvky a jejich vývoj za poslední tři roky.

Cyklistická infrastruktura v Ostravě k 31. 12.	2010	2011	2012
délka značených cyklistických stezek a tras	201 km	203 km	206 km
z toho délka cyklistických stezek samostatných	9 km	9 km	10 km
z toho délka cyklistických stezek společných s chodci - rozdělených	18 km	19 km	19 km
z toho délka cyklistických stezek společných s chodci – nerozdělených	28 km	29 km	30 km
z toho délka cyklistických pruhů značených na vozovce	5 km	5 km	5 km
z toho délka cyklistických tras na účelových komunikacích	30 km	30 km	31 km
z toho délka cyklistických tras na vozovkách mimo ob. zóny	101 km	101 km	101 km
z toho délka cyklistických tras v obytných zónách	10 km	10 km	10 km
délka rozestavěných stezek a tras	1 km	1 km	4 km

Výběr nejvýznamnějších velkých staveb od roku 2010

V roce 2013 město Ostrava chystá cyklistickou infrastrukturu za celkem 272 mil. Kč. Velkou část ale jako v předchozích letech tvoří dotace z Regionálního operačního programu NUTS II nebo z Integrovaného plánu rozvoje města Ostravy či ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

- v roce 2011 byla dokončena v Ostravě Porubě podél ul. Opavská (sil. II. třídy) stezka pro chodce a cyklisty převážně s rozděleným provozem v délce cca 720 m, přičemž došlo prakticky k propojení sítě kopírující páteřní komunikace a ležící na území čtyř městských obvodů (Poruba, Pustkovec, Svinov, Třebovice);
- v druhé polovině roku 2013 bude v centru města dokončen předposlední úsek stezky, která po dokončení posledního úseku v roce 2014 spojí až na dlouhodobou výjimku v katastru obce Baška soutok Odry s Ostravicí v Ostravě s obcí Ostravice pod Lysou horou. Délka pohodlného cyklistického již dnes velice vyhledávaného spojení Ostrava – Beskydy bude přes 40 km.

stezka podél ul. Opavská

cyklistická stezka podél Ostravice

Výběr ostatních úprav od roku 2010

Drobné úpravy spočívající např. v umístění ochranných ostrůvků na přejezdy pro cyklisty, ve vyznačení přejezdů pro cyklisty nebo vyhrazených jízdních pruhů pro cyklisty narážejí na problém s odlišnými majetkovými správci komunikací. Zdá se, že financování dopravních opatření požadovaných městem na komunikacích patřících hlavně Moravskoslezskému kraji bude řešeno smlouvou na jednotlivá opatření. Na základě smlouvy město po schválení investic radou města a zastupitelstvem dopravní opatření zrealizuje a kraj pak opatření převezme do své správy.

- v roce 2010 byl postaven světelně řízený přejezd přes sil. I/58 ul. Plzeňská
- v roce 2011 byly na ul. Polská vyznačeny vyhrazené jízdní pruhy pro cyklisty v délce cca 860 m. Z důvodu potřeby parkování obyvatel blízkých domů ve večerních a nočních hodinách je v jednom úseku vyhrazení pruhu časově omezena.
- v roce 2012 v centru města na ul. Matiční vznikla první stavebně provedená pro cyklisty obousměrná jednosměrná komunikace.
- v roce 2013 byl postaven cca 250 m dlouhý úsek stezek pro chodce a cyklisty spojující ul. Kpt. Vajdy s ul. U Lesa přes sil. č. I/58 Plzeňská. Na stezce pro cyklisty v Bělském lese v délce cca 50 m je v Ostravě prvně použit betonový povrch.

stezka pro cyklisty v Bělském lese

cyklisticky obousměrná jednosměrná ul. Matiční

Praktické zkušenosti s provozem cyklistů

Do centrální pěší zóny Moravské Ostravy je stále cyklistům vjezd zakázán. O změně dopravního režimu se mluví v souvislosti se zaváděním pro cyklisty obousměrných jednosměrek v centru. I přes zákaz se však v pěší zóně běžně na jízdních kolech jezdí.

S dalším nerespektováním dopravního omezení se setkáváme u značky „Cyklisto, sesedni z kola“ a „Cyklisto, veď kolo“. Jedna taková je v jednom směru umístěná v podjezdu sil. č. I/56 ul. Místecká, kde v roce 2010 bylo za čtyři hodiny pracovního dne nasčítáno 752 cyklistů v obou směrech. Respektování nepomáhá ani častá přítomnost městské policie.

Starý nešvar ale na novém místě se objevil na ul. 28. října. Na této komunikaci byla úrovněná pojízditelná tramvajová trať nově od souběžných jízdních pruhů oddělena podélnými prahy („bumlíky“). Někteří cyklisté se začali vyhýbat společné jízdě s vozidly v zúženém prostoru jízdou po chodnících.

Negativně chování ale vyvolávají i prvky přímo určené pro cyklisty. Na ul. Výstavní, kde mezi jízdní a parkovací pruh byly na obou stranách vyznačeny vyhrazené jízdní pruhy pro cyklisty, začali cyklisté jezdit protisměrně a před ukončením pruhu ve směru do centra přejíždějí v posledním úseku do protisměrného vyhrazeného pruhu pro lepší pokračování po navazující stezce pro chodce a cyklisty.

ul. 28. října

ul. Výstavní – na konci vyhrazených pruhů

Schvalování a umísťování nových značek dle vyhlášky č. 247/2010 Sb.

Nové značky dle vyhlášky č. 247/2010 Sb. byly v Ostravě poprvé vyznačeny v roce 2011. Ve třech případech se jednalo o prostor pro cyklisty s několika symboly cyklistického koridoru na vedlejších komunikacích na světelně řízených křižovatkách a ve dvou případech se jednalo o cyklistické koridory v řadících prostorech nezatížených křižovatek. V roce 2012 přibýly další čtyři křižovatky s prostorem pro cyklisty. Největším problémem však je, že dle našich různých dopravně preventivních aktivit cca 50 % dotázaných řidičů tyto nové značky vůbec nezná a dalších přibližně 25% tyto nové značky vidělo, ale neví, co znamenají.

Protože ze silničního zákona plyne, že prostor pro cyklisty cyklista musí použít, dáváme před prostor 3 až 5 symbolů cyklistického koridoru, abychom na prostor upozornili a umožnili cyklistovi tuto povinnost splnit.

Samostatný cyklistický koridor zatím používáme pouze v řadícím prostoru křižovatek ve spojení s dodatkovou tabulkou „Povolený směr jízdy cyklistů“ nebo jím v krátkém úseku vytíženější komunikace vyznačujeme vedení cyklistické trasy.

Kř. Výstavní x Ruská (VDZ – č. V19 + č. V20)

ul. Ruská

Metodika sledování cyklistické dopravy (postup a způsob sčítání intenzit dopravy, využití dotazníků,...);

Ostrava v současné době neprovádí žádný dopravní průzkum zaměřený na cyklistickou dopravu. Intenzity cyklistické dopravy se každoročně sledují spolu s dalšími druhy dopravy v rámci osmihodinového ručního sčítání intenzity na vybraných křižovatkách. Jedná se však pouze o cyklisty v hlavním dopravním prostoru.

Společnost HaskoningDHV CZ, která dlouhodobě zajišťuje pro odbor dopravy MMO poradenství v oblasti cyklistické dopravy, provádí průzkum intenzit cyklistické dopravy jednou za pět let. Poslední plošné zjišťování intenzit proběhlo v roce 2010. Poslední sčítání zjistilo, že oproti výsledkům z roku 2006:

- cyklistů na většině z 25 sčítacích míst přibýlo, navýšení dosahovala až 50 %;
- největších intenzit 752 – 790 cyklistů v obou směrech za 4 hodiny dosahuje v pracovní dny trasa A spojující jižní část města se společností ArcelorMittal Ostrava, a.s.
- spíše rekreační cyklistika stojí za nejvyššími intenzitami 964 – 1 134 cyklistů v obou směrech za 4 hodiny v oblasti Třebovic na trase Z, resp. trase Eurovelo č. 9 „Jantarová stezka“

Další průzkumy jsou prováděny v případě potřeby lokálně pro jednotlivé stavby. Jiný typ průzkumu – tentokrát v podobě elektronického dotazníku na webových stránkách města ohledně umístění uzamykatelných cyklistických boxů se setkal s malým zájmem a za tři měsíce odpovědělo cca 145 osob.

Spolupráce na rozvoji cyklistické infrastruktury

V roce 2011 město Ostrava přistoupilo k Uherskohradištské chartě. Již o rok dříve Zastupitelstvo města Ostrava schválilo Koncept rozvoje cyklistické dopravy v Ostravě, která mj. rozdělila síť stezek a tras na páteřní a doplňkové. Zajištění financí na realizaci páteřních prvků cyklistické infrastruktury hledá ze 100 % město, u doplňkových prvků jsou náklady rozdělovány v poměru 1:1 mezi město a příslušný městský obvod.

Relativně úspěšné čerpání financí z evropských a jiných fondů je výsledkem spolupráce koordinátora města pro cyklistickou dopravu Ing. Krejčího s aktivním přístupem odboru investičního MMO, konkrétně Ing. Bc. Muřkové.

Laickou veřejnost zastupuje hlavně občanské sdružení Ostravští kolaři, které bezproblémově komunikuje jak s koordinátorem tak s odborem dopravy a tudíž se v Ostravě nevyskytují žádné gerilové akce. Sdružení pořádá každý rok dvě velké cyklojízdy a letos pro Ostravu poprvé zastřešilo celorepublikovou akci „Do práce na kole“.

Velkým problémem však zůstává opomíjení cyklistické dopravy při větších stavbách, kdy až dodatečně po zprovoznění dopravní stavby se začíná řešit pohyb cyklistů. Dodatečná stezka se např. projektuje nyní na dva roky „starém“ mostě ul. Českoobratrská a přilehlé rekonstruované světelně řízené křižovatce Českoobratrská x Hornopolní x Várenská, u které končí síť cyklistických stezek z okolí. Čtyř pruhový most přes silnici č. I/56 a železniční trať vytvořil jednu z mála spojníc mezi centrem města a sousedním obvodem a cyklisté tak ve větší míře toto spojení začali po spuštění provozu logicky využívat.

most ul. Českoobratrská (cyklista vpravo na chodníku)

sousední možnost cyklistického křížení žel. trati
dle územního plánu, podjezd ul. Stodolní

Ostatní ...

... činnosti, které mají na správní území Ostravy souvislost s cyklistickou dopravou:

- pracovní skupina při odboru dopravy MMO Aktiv BESIP ve spolupráci s koordinátorem města letos pořádala druhý ročník fotografické soutěže „Bezpečně po cyklistické Ostravě“. Celoročně se pak Aktiv BESIP při svých dalších aktivitách (internetový test, promo stánek, atd.) zaměřuje na osvětu především v řadách chodců a cyklistů.
- Městská policie Ostrava po evidenci kol pomocí výrobního čísla a samolepky na kole v půlce roku 2013 začala s forenzním značením jízdních kol prostřednictvím syntetické DNA. Na několika místech kola aplikovaná látka je vidět pouze pod ultrafialovým světlem a nelze ji z naneseného místa nikterak nedestruktivně odstranit.
- ve Vratimově u již zmiňované oblíbené cyklistické stezky Ostrava – Beskydy najdete jednu půjčovnu městských kol, kde si můžete zapůjčit i dvojkolo a jiné zajímavé přestavby bicyklů. Další půjčovnu pro městskou cyklistiku lze najít v centru města, kde Multižánrové centrum Cooltour s firmou Respiro připravuje půjčovnu regenerovaných artových kol. Že Ostrava má potenciál pro půjčení kola a jízdu po městě si ověřilo další občanské sdružení Kola pro Afriku, které letos poprvé v rámci festivalu Colours of Ostrava během tří dnů zapůjčilo kola přes 480 lidem.
- ve dvou obvodech na základě požadavků mládeže vyrostly tzv. biketrialové hřiště pro trávení volného času.
- Projekt Růžové kolo v Ostravě již skoro rok a půl dokazuje, že lze za jistých podmínek (kvalitní zámek, neatraktivita kola) používat jízdní kolo pro dopravu po městě způsobem podobným Amsterdamu nebo Kodani.

půjčovna jízdních kol na Colours of Ostrava

přes noci a víkendy zaparkované růžové kolo